ע"ם בבא מליעא יח. ע"ם

סנהדריו כח: וע"ש היטבו.

ג) [לקמן נג.], ד) נדרים עד., ד) [שם ע"ש],

עד., ה) [שם ע"ש], 1) [בנדרים ליתא], 1) [לעיל

יח. לקמן ל. נח:], ה) כתובות לט. מו: קדושין

ד. נדרים סו:, ט) שבת מו:

ל) וויקרא יאן,

בון א מיי׳ פ״ב מהל׳ אבל הלכה ג סמג לאוין רלה טוש"ע י"ד סימן שעג סעיף ד וסימו שעד סעיף

ד וטוש"ע אה"ע סימן נד ל וסוט"ע מטייע סימן מי סעיף ה: יו ב מיי פכ"ב מהלי אישות הלכה ב חתו

(וסימן מ): יח ג מיי שם פ"י הלכה יא סמג שם טוש"ע אה"ע סימן נה סעיף ו: יש ד מיי פי"א מהלי נדרים הלכה כג סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ז: ב ה מייי שם הלכה ט טוש"ע י"ד שם סעיי

:5

תורה אור השלם ו. כִּי יַשְׁבוּ אַחִים יַחַדָּוּ ימת אחד מהם ובן אין לוֹ לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זֶּר יְבָּמֶה יָבֵא עָלֶיהָ וּלְקָחָה לוֹ

לְאִשָּה וְיִבְּמָה: דברים כה ה

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ה"ל אין שהני הומר: (ב) שם שעמד חומר: (ט שם שבש. בדין ופסקו: (ג) רש"י ד"ה ואי מאמר וכו' אין איסור דימאמר והויא לה במאמר והויא לה ככנוסה ותלא אחותה: (ד) ד"ה ולרתה וכו' ותצא משום: (ה) ד"ה אלא וכו' מלאסור את בעלת המאמר: (1) ד"ה לא אונן ליאסר בקדשים דכתיב לא אכלתי באוני ממנו הס"ד: (1) ד"ה ולא מיטמאת וכו' ולאו דוקא. נ"ב וכן פרש"י בסנהדרין דף כח ע"ב וע"ל דף מג ע"ב: (ה) בא"ד ע"ב: (מ) בא"ד מובנבלתם לא תגעו: מובנבדתם נס מגעו: (ע) ד"ה ואמר רמי בר אהבה גרסיען: (י) תום' ד"ה יעשה וכו' בפ' שני. ליים יעשה וכור בפי שני. נייב בדף יייח בדייה אומרים לו המתן: (ד) ד"ה לא וכוי ועוד י"ל. נ"ב וכן פרש"י בב"מ דף יח ע"ש וכן פרש"י לקמן דף מג ע"ב: כו לפי מסקנא זו שאיירי: כו׳ לפי מסקנא זו שאיירי:

תוספות ישנים ואי אמרת מאמר לב"ם קונה קנין גמור זה יעשה מאמר ויקנה אלא מאי דוחה דחייה גמורה זה יעשה מאמר וידחה. פיי המאמר ידחה אחותה שלא הבעלת מאמר להתייבם ובשלמא אם אינו דוחה אחותה ניחא דאין להקשות זה יבעול חה יבעול וכו' שהרי היתה ביאה באיסור דהויא אז בראשונה אחות זקוקתו. ברחשונה מחות זקוקתו. אבל ממאמר פריך שפיר שהרי אין איסור במאמר ולאחר המאמר יכול לייבם שהרי המאמר דחה שהחי המאמר דחה שאחותה לא תאסור אותה: בעי רבה מחמר לב"ש נשוחין עושה. לחו לשיטת ר' חליעור דלעיל בעי לן דלכל תרי לישני דפשיטא לן דלכל תרי לישני אינו עושה נשואין דהשתא מקדושין גרע דלא סגי לה בגט כקדושין דעלמה ונשוחין תהא עושה אלה ודחי בעייתו לחו לשיטה דהכא אלא לשיטת כ' אמי

יעשה באמר ויקנה בו'. ומשום ביטול מלום יבמין ליכם ואי מאמר לב"ש קונה קנין גמור. זה יעשה מאמר בזו ויקנה אותה (טעיל דף יח:) למיחש כדפרישית בפ' שני (לעיל דף יח:)

לא מישמאה לו. פירוש ברגל שהוזהרו על הטומאה כדאמרינן בר"ה (דף טו:) (כ) ועוד י"ל דאין מטמאה לו היינו דאינה

חייבת ליטמא לו למאן דאמר בסוטה (דף ג.) לה יטמא חובה: עבר בה מאמר מיבעיא. וא"ת דמשמע דלא עדיפא בעלת מאמר מארוסה ובהחולץ (לקמן דף לט. ושם) קאמר רבא גופיה מאמר לב"ש עושה ודאי ארוסה לדחות בלרה וספק נשואה לחלוק בנכסים אלמא מהני ליורשה וי"ל דהכא גרם רבה רבו של אביי דמסיק עלה אמר ליה אביי ולקמן גרס רבא שהוא אחר אביי: אלא לענין מסירה לחופה. וה"ת מאי משני דהשתה נמי תקשי השתח חרוסה בעלמח בעיח מסירה לחופה עבד בה מאמר מיבעיא וי"ל דעבד בה מאמר ובא עליה והביאה עושה אותה ככנוסה: אביה ובעלה מפירים נדריה. ואם אין לה אב או שאינה ברשות אב לא מלי מיפר כדאמרינן בנדרים (דף עא.): כגון (0 שעמדה בדין בו'. לפי מסקנא שאיירי דענד בה מאמר כדמוכח בנדרים בפ׳ גערה המחורסה שם עד.) דלר' אליעזר כיון דעביד בה מאמר ופסקו לה מזונות משלו נודרת על דעתו ולר׳ יהושע דוקה בחד יבם אבל בתרי כיון דאי בעי אחוה פסיל לה עליה בביאה או בגיטא אינה נודרת על דעתו ולר"ע אפילו ביבם אחד קאמר דלא יפר אפילו עבד בה מאמר משום דאין חייבים עליה סקילה כנערה המאורסה ולא יתכן לפי זה מה שפי׳ בקונטרם בריש פ"ב (לעיל יז: ד"ה ולימא) דמאן דאמר אין זיקה אפי׳ בחד היינו ר״ע דמלי סבר דיש זיקה ואפי׳ הכי לא יפר

אלא מאי דוחה דחייה גמורה זה יעשה מאמר וידחה וזה יעשה מאמר וידחה אלא מאי אית לך למימר מאמר דהתירא דחי דאיםורא לא דחי ה"ג מאמר אפילו למ"ד מאמר קונה קנין גמור מאמר דהתירא קני דאיסורא לא קני רב אשי מתני הכי אמר ר"א לא תימא מאמר לב"ש דחי דחייה גמורה וצרתה חליצה נמי לא בעיא אלא דוחה ומשייר הוא א"ר אבין אף אנן נמי תנינא ב"ש אומרים יקיימו יקיימו אין לכתחלה לא ואי ס"ד מאמר לב"ש דוחה דחייה גמורה זה יעשה מאמר וירחה וזה יעשה מאמר וידחה ואלא הא קתני בש"א אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה אלא יבמה רחזיא לכולהו חזיא למקצתה יכמה דלא חזיא לכולהו לא חזיא למקצתה ¢בעי רבה מאמר לב"ש נישואין עושה או אירוסין עושה אמר ליה אביי למאי הלכתא אילימא ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה השתא ארוסה בעלמא תני ר' חייא יאשתו ארוסה לא אונן ולא משמא לה וכן היא לא אוננת ולא מממאת לו ימתה אינו יורשה מת יהוא גובה כתובתה עבד בה מאמר מיבעיא ואלא לענין מסירה לחופה מאי נישואין עושה ולא בעיא מסירה לחופה או דלמא אירוסין עושה ובעיא מסירה לחופה א"ל השתא לא עבד בה מאמר כתיב יבמה יבא עליה בעל כרחה עבד בה מאמר מיבעיא א"ל (6) שאני אומר יכל העושה משום דאין חייבין עליה סקילה: שלשה מאמר ביבמתו פרחה ממנו זיקת יבמין

וחלה עליה זיקת אירוסין מאי ת"ש ישומרת יבם בין יבם אחד בין שני יבמין ר"א אומר יפר ר' יהושע אומר לאחד ולא לשנים יר' עקיבא אומר לא לאחד וְלֹא לשנים והְוינן בה ייבשלמָא ר"ע סבר אין זיקה אפי' לחד לר' יהושע לחד יש זיקה לתרי אין זיקה אלא לר"א נהי נמי דקסבר יש זיקה בשלמא לחד מיפר אלא לתרי אמאי וא"ר אמי יו (בר אהבה) הכא במאי עסקינן כגון דעבד בה מאמר "וב"ש היא דאמר מאמר קונה קנין גמור אי אמרת בשלמא נישואין עושה משום הכי מיפר אלא אי אמרת אירוסין עושה היכי מצי מיפר והתנן יהנערה המאורסה אביה ובעלה מפירים נדריה אמר רב נחמן בר יצחק מאי מיפר מיפר בשותפות ולר"א דאמר מאמר לב"ש אינו קונה אלא לדחות לצרה בלבד אמאי מיפר בשותפות אמר לך ר' אלעזר אימר דאמרי אנא אינו קונה אלא לדחות לצרה בלבד דלא סגי לה בגיטא אלא בעי נמֵי חליצה להפר נדריה מי אמרינן ואיבעית אימא אמר לָך רבי אלעזר ולרב נחמן בר יצחק מי ניחא מי קתני יפרו יפר קתני אלא הכא במאי עסקינן 🌣 שעמדה בדין ופסקו לה מוונות משלו וכדרב פנחם משמיה דרבא דאמר רב פנחם משמיה דרבא ∞כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת:

וחלה עליו זיקת אירוסין. ונשואין של שאר נשים ואם בא עליה לאחר מאמר בלא חופה לא קנה: יפר. אחד מהן את נדרה: לאחד ולא לשנים. שומרת יבם אי יפר אבל שומרת לשני יבמין לא יפר לא זה ולא זה: אין זיקה. דמיהוי ככנוקה: ואפינו בחד. היכא דליכא אלא חד דודאי עליה רמיא אפ״ה אין זיקה: לפרי אין זיקה. דלא ידעינן להי מינייהו רמיא ואפילו שניהם כאחד אין הפרחן הפרה דקלישא זיקתן: אלא לחרי אמאי. נהי נמי דיש זיקה אפי׳ לחרי מיהו יפרו שניהם מיבעי ליה: ואמר רמי בר (ש) אבא גרסינן: בשוחפות. הוא ואביה כארוסה: לדחום בצרה. באחותה שנפלה לפניו אחר מאמר זו: דלא סגי לה בגט. הטושה מאמר ביבמה ובא להוציאה בעיא חלילה וגט ולא אמרינן ככנוסה היא וסגי לה בגט: אמר לך רבי אלעזר ולרב נחמן מי ניחא. כלומר נהי נמי דקונה בשלמא אי נישואין עושה שפיר אלא לרב נחמן דאמר לא עביד אלא אירוסין מי ניחא הא בשותפות ליכא למימר דיפר קתני יפרו מיבעי ליה: אלא הכא במאי עסקינן שעמדה בדין. לדידי ואפילון בלא מאמר ולרב ואמין אחר מאמר ולא רצה לכנוס ולא לפטור: ופסקו לה מזונות משלו. כדתניא לקמן בהחולץ (דף מא:) עמד בדין וברח נזונית משל יבס דמהשתא בעלה הוא ועל דעתו נודרת על מנת שירלה:

קנין גמור להיות אשתו דהא אין איסור במאמר ש ותלא אחותה מעליו ולא הויא הך אחות זקוקתו ויכנום את אשתו: אלא מאי כו'. נהי נמי דלא קני קנין גמור הא אמרת דוחה בצרה ותקשה לך נמי יעשה מאמר בזו ותדחה אחותה ויכנום את אשתו: דהיתירא דהי. ואי ס"ד מאמר לב"ש קונה קנין גמור זה מאמר שנעשה בהיתר דאי הוה בעי יעשה מאמר ויקנה וזה יעשה מאמר ויקנה לייבומי בשעת מאמר הוה מצי לייבומי

גיטין פג: נדרים עג: עד. נדה מו:, י) [קידושין לה:], כגון במתני׳ דעדיין לא נפלה אחותה: דאיסורא. כגון דנפלו שתי האחיות קודם מאמר: הכי נמי. לענין קניה: ולרתה. אחותה שנעשית לה לרה תום' חד מקמאי בזיקה חלילה נמי לא תיבעי (ד) דתלא ת"ר שומרת יבם בין ליבם א' בין לשנים ר"א משום אחות אשה: אלא דוחה. אותה יפר ר״י אומר לא׳ [אומר לא׳ מלאסור (ס) אשת בעל המאמר ן אוכון לפוד לאוכון לא ולא לשנים ר"ע אומר לא לאחד ולא לשנים עליו: ומשייר. דבעיא חליצה אם באת לינשא עד שלא כנס היבם את בעלת והלכתא כר״א דקי״ל יש זיקה אפילו בתרי והוינן המאמר. ולקמיה פריך ליה הא קתני בה לר"א נהי נמי דיש הלזו תלא משום אחות אשה דמשמע זיקה אפלו בתרי בשלמא לא' מפיר אלא לתרי אמאי מפיר כ"א לבדו אף מחלילה: זה יעשה מאמר וידחה. את אחותה מעליו ואח"כ ישא את זו אמא מפין כ א יבוד ואוקימנא כגון שעמדה בדין עם א' מהן ופסקו לה אלא לאו משום דלא דחי דחייה גמורה וכל כמה דרמיא עליה לחליצה זקוקתו מזונותיה משלו וכדרבי היא ואוסרת את זו עליו: ה"ג אלא פנחס משמיה דרבא דאמר כל הנודרת ע״ד בעלה היא נודרת ואיכא יבמה דחזיא כו'. כלומר אלא לעולם דוחה דחייה גמורה ודקשיא לך התם דמפרש אע"ג דעמדה נמי לידחי לא דמיא למתניתין דהכא דכי נפלה ועבד מאמר הוה חזיא לכולהו מילי דיבמה להתייבם ולחלוץ

הלכך חזיא למקצמייהו למאמר דמאמר

דחיא אחותה לכשתפול אבל התם

דתרוייהו נפלו קודם מאמר ולא חזיא

לכולהו מילי דיבמה לא חזיא למקלתה

לפיכך אין מאמר דוחה אחותה:

השתא ארוסה. דקידושין דידה דאוריית׳

תני רבי חייא אינו יורשה ואינו מטמא

לה מאמר יבמין מדרבנן הוא דהא

מדאורייתא יבמה יבא עליה כתב רחמנא מיבעיא: לא אונן. ליאסר

בקדשים (וול מיטמא. אם כהן

הוא דהא לאו שארו הקרוב אליו היא:

וכן היא לא אוננת. להיות אקורה

בקדשים: ולא מיטמאת. אינה לריכה

להמעסק בו. (י) ולאו דוקא נקט ולא

מיטמאת דהא בנות אהרן לא הווהרו

על הטומאה" אלא איידי דנקט לא

אוננת דאיצטריך ליה נקט ולא מיטמאת

דבעי למתני תרתי בדידה ובדידיה

כך שמעתי. ולי נראה ולא מיטמאה

כגון ברגל שישראלים מוזהרים על

הטומאה (מ) מונבלתם לא תגעום

במס' ל"ה (דף מו:): גובה לסובתה.

ובדכתב לה מן האירוסין מיתוקמא

בכתובות בפרק הכותב (דף פט:):

ולה בעיה מסירה לחופה. דחם בח

עליה בעל כרחה בלא חופה הני ואי

בעי תו לאפוקי בגיטא סגיא לה:

בעל כרחה. דקני לה ונעשית כאשתו

לכל דבר בביאה בע"כ שאין בה חופה:

מתני

מוסף רש"י

משמיה דררא

לא אוגן. אין אנינות חל עליו לאיסור אכילת קדשים (ב"מ יח.) אם מתה אינו בקדשים מחמת לנינות (חוהדריו רח:). ולא מטמא לה. אם כהן ה שם ושם) לכתיב כי אם לשארו, והיינו אשתו, והאי לאו שארו הוא דלא באו עדיין לידי קירוב בשר (ב"מ שם). וכן היא לא אוננת. לינה נלסכת כלונות מיתתו בקדשים (חוהדריו מטמאת לו. לאו משום כהונה חאמר. דאיו כהנות מחברום על דכתיב בני אהרן, אלא אינה זקוקה לטמא לו, לא כהנת ישראלית, שמלוה להתעסק בשבעה מחי מלוה האמורים בפרשה, דכתיב לה יטמא. ותניא לה יטמא מלוה ואם לא רלה מטמאים אותו בעל כרחו ומעשה ביוסף הכהן כו' בתורת כהנים (ב"מ שם וכעי"ז כתובות נג. פט:) לו: אינה מלווה להתעסק בו, די דתנא לא אוננת ח ולא מטמאת, ולאו דוקא, דנשים דכהונה לא החהרו על הטומאה (טנהדרין בח:) ואית דלא גרסי אינה מטמאה (שם). מתה אינו דלא תקון ירושת הבעל עד שתכנס לחופה או שתמסר דירושת הבעל נפקא לן בב"ב (קיא:) והא לאו שארו לול (ב"מ יח: וכעי"ז כתובות פט:). מת הוא. נחיים גובה כתובתה. מנה מאתים ותוספת אם כתב לה (כתובות נג.) בדכתב לה מן הארוסין מוקמינן לה בשנים אוחזין מוקמיק כא כפרט מומון (סנהדרין כח:). בין יבם אחד בין שני יבמין. כין

מתני׳ בשעשה בה מאמר אחד מהן (נדרים עד.).לא לאחד ולא לשנים. כלומר צין שנפלה לפני ינס אחד צין שנפלה לפני שנים, ללא קרינן ציה איסה (נעויל יז:). אין זיקה אפילו לחד. אפילו לינס אחד אינה וקוקה דמיהוי כאשמו עד שתכנס לחופה (נדרים שם). מאמר קונה קנין גמזר. ליעשות ארוסה גמולה (לקחון מח). גערה המאורסה אביה ובעלה מפירים נדריה. ואינו מופר עד שיפרו שניהם (בתובות למ) ולהכי נקט נערה דדוקא נערה שהיא כנשות אביה דכתיב בנעוריה בית אביה (נדרים 10). על דעת בעלה היא (בתובות למ) ולהכי נקט נערה דדוקא נערה שהיא הכעל וסמכה עליה דמודקק לה ביום שמעו (שבת מו:).

דאמר [לקמן] דס"ל לב"ש מאמר קונה קנין גמור: אלא לענין מסירה לחופה. וא"מ ומ"מ הדרא קושיין לדוכמין השתא ארוסה יאנת הנקתן דב לכם כמנות קרש קרן בנתי האי מכשל הפיל מתיכי בבא עליה בעל כרחה אתר התאחר ובעילה דבעל כרחה חומה בעלמא בעינן משרה בעיל החומה. ביבמה. אכן קבעי אי המאמר דקודם הביאה מגרע גרע הביאה לשווייה כאשה דעלמא ן דביאה בעל כרחה אינו קונה בהן ובעיא מסירה לחופה: בל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת. וא"ת א"כ למה אכחבא פרשת נדרים. וי"ל דהא דאמרינן כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת היינו לבתר דאכתבא פרשת נדרים [דהיא סבורה שבידו להפר כמו בשאר נשים ונודרת על דעמון: